

Põhja-Pärnumaa vald

Pärnu maakond,
Põhja-Pärnumaa vald, Kõnnu küla,
riigitee 20160 Lokuta-Kõnnu km 10,512
Pritsikuuri katastriüksusele
(tunnus 92901:001:0029)
ristumiskoha rekonstrueerimise

PÕHIPROJEKT

Töö nr. PP-26-12-1

TEEDEEHITUSLIK OSA

Teelahendused OÜ

Koostas:

Aleksandr Afanasjev

Jaroslav Jermolovitš

Registrikood 12180591

MTR EEP004085, ELK000135, EPE001377, EEK001534

Tallinn, 2026

Teeprojekti tellija: **Marina Minerals OÜ**

Registrikood 11349875

Jalgpalli tn 21, Tallinn, Harju maakond

Kontaktisik: Caspar Rüütel

Kontakt tel: +372 5698 7373

E-post: caspar@minerals.ee

**Pärnu maakond,
Põhja-Pärnumaa vald, Kõnnu küla,
riigitee 20160 Lokuta-Kõnnu km 10,512
Pritsikuuri katastriüksusele
(tunnus 92901:001:0029)
ristumiskoha rekonstrueerimise
põhiprojekt**

Teedeehituslik osa

Teeprojekti koostaja: **Teelahendused OÜ**

MTR EEP004085, ELK000135, EPE001377, EEK001534

Registrikood 12180591

Lai tn 33 - 4a, Tallinn 10133

Kontaktisik: Aleksandr Afanasjev

Kontakt tel: +372 521 5058

E-post: info@teelahendused.ee

1. ÜLDOSA	3
1.1. Projekti nimetus, asukoht, koostamise eesmärk ja alused	3
1.2. Uuringud	3
1.3. Projekti koostamise lähtedokumendid	4
1.4. Piirangud ja kitsendused	3
2. OLEVA OLUKORRA KIRJELDUS	5
2.1. Olemasolev situatsioon	5
2.2. Olemasolevad tehnovõrgud	5
2.3. Geodeetiline mõõdistusvõrk	5
3. PROJEKTLAHENDUS	5
3.1 Projekti üldandmed	5
3.2 Projektlahenduse tehnilised näitajad ja asendiplaaniline lahendus	6
3.3 Vertikaalplaneerimine	6
3.4 Mulle	7
3.5 Katend	7
3.6 Liikluskorraldus ja liiklusmärgid	8
3.7 Truubid ja kraavid	8
3.8 Tehnovõrgud	8
4. TÖÖDE TEOSTAMINE	9
5. HOOLDUSJUHEND	10

KÄESOLEVA KÖITE SISUKORD

1. SELETUSKIRI
2. LISAD
3. JOONISED

II LISAD (Muud tee ehitusprojekti dokumendid)

1. Transpordiameti projekteerimise nõuded
2. Katendi minimaalsed kvaliteedi nõuded
3. Kululoend
4. RMK terastruupide juhend

III JOONISED

Joonise nimetus	Mõõtkava	Joonise nr
Asendiplaan	M 1:500	1
Piki- ja tüüpristlõige	M 1:200: 1:20: 1:50	2
Sadulautorongi pöördekoridorid (L=16,50m)	M 1:500	3
Nähtavuskolmnurk (liitumisnähtavus 3x190m)	M 1:2500	4
TJ3_Mahasõit tüüp I&II		

I SELETUSKIRI

1. ÜLDOSA

1.1. Projekti nimetus, asukoht, koostamise eesmärk ja alused

Käesolev töö „Pärnu maakond, Põhja-Pärnumaa vald, Kõnnu küla, riigitee 20160 Lokuta-Kõnnu km 10,512 Pritsikuuri katastriüksusele (tunnus 92901:001:0029) ristumiskoha rekonstrueerimise põhiprojekt“ on koostatud Teelahendused OÜ poolt Marina Minerals OÜ (reg.nr. 11349875) tellimusel.

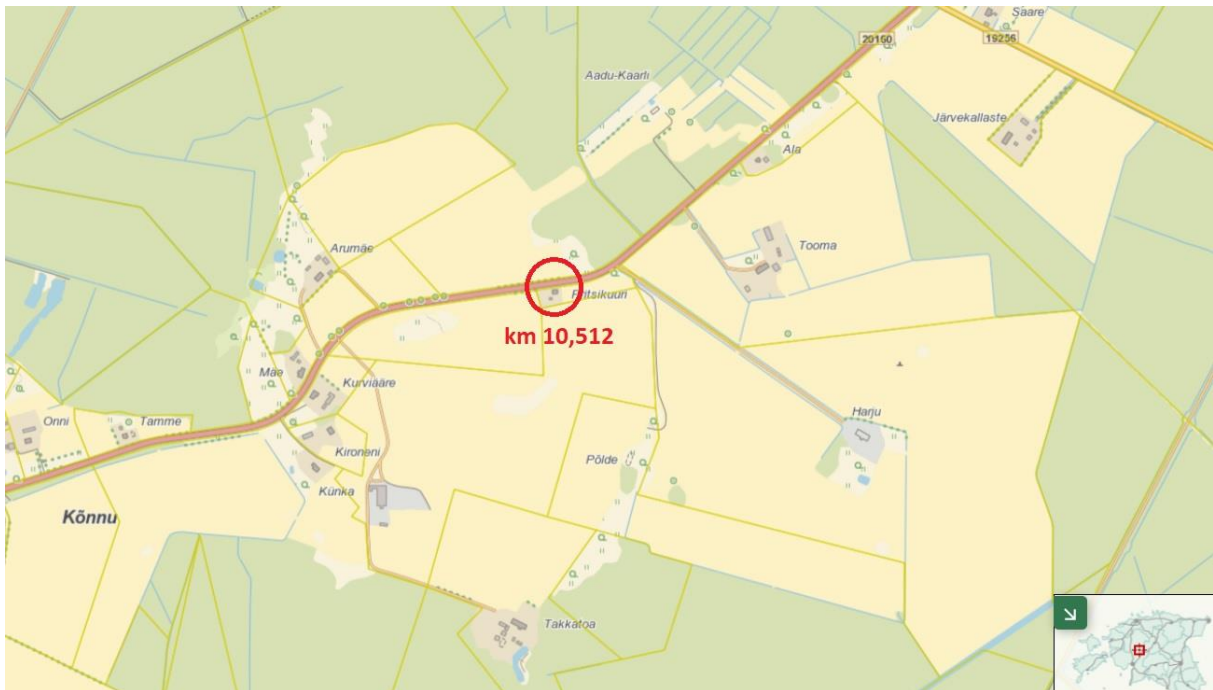
Kavandatava tegevuse eesmärgiks on riigitee 20160 Lokuta-Kõnnu km 10,512 olemasoleva ristumiskoha rekonstrueerimine, mis tagab juurdepääsu Pritsikuuri katastriüksusele (tunnus 92901:001:0029) ning hakkab teenindama Rinnaku II kruusakarjääri..

Ristumiskoha põhiprojekti koostamise nõuded on väljastatud Transpordiameti poolt

- Pritsikuuri ristumiskoha projekteerimise nõuded - 20.02.2026 nr 7.1-1/26/2298-2.

Projektlahenduse alusena on kasutatud OÜ J.Viru Markšneideribüroo poolt mõõdistatud geodeetilist alusplaani. Samuti on fikseeritud kinnistu eripära, millega on arvestatud plaanilahenduse ja vertikaalplaneerimise koostamisel.

Asukoha skeem

1.2. Uuringud

Projekti koostamise aluseks on kasutatud:

- Topo-geodeetiline mõõdistus: OÜ J.Viru Markšneideribüroo, töö nr 26092, märts 2026.a.
- Maa- ja Ruumiameti Geoportaal: maainfo kaardirakendused.

1.3. Piirangud ja kitsendused

Pritsikuuri kinnistu ristumiskoht asub 30m laiuses riigitee 20160 Lokuta-Kõnnu kaitsevööndis.

1.4. Projekti koostamise lähtedokumendid

Projekteerimisel on lähtutud järgmistest normdokumentidest ja juhenditest:

- Ehitusseadustik (RT I, 30.06.2023, 2. Vastu võetud 11.02.2015);
- Tee projekteerimise normid (RT I, 22.11.2023, 9. Vastu võetud 17.11.2023 nr 71);
- Tee ehitusprojektile esitatavad nõuded (RT I, 20.11.2020, 4);
- Ristmike vahekauguse ja nähtavusala määramise juhised (kinnitatud 11.03.2022 nr 1.1-7/22/64)
- Tee ehitusmaterjalidele ja -toodetele esitatavad nõuded ja nende nõuetele vastavuse tõendamise kord (MTM 22.09.2014.a. määrus nr 74, muudetud MTM 06.04.2016.a. määrusega nr 31);
- Tee ehitamise kvaliteedi nõuded (MTM 03.08.2015.a. määrus nr 101, muudetud MTM 06.04.2016.a. määrusega nr 31);
- Teetööde tehnilised kirjeldused, (MA peadirektori 18.02.2019.a. käskkiri nr 1-2/19/096);
- Teatiste, ehitus- ja kasutusloa ja nende taotluste vorminõuded ning teatiste ja taotluste esitamise kord (MTM 19.06.2015.a. määrus nr 67);
- Ehitamise dokumenteerimisele, ehitusdokumentide säilitamisele ja üleandmisele esitatavad nõuded ning hooldusjuhendile, selle hoidmisele ja esitamisele esitatavad nõuded (RT I, 18.02.2020, 9);
- Omanikujärelevalve tegemise kord (MTM 02.07. 2015.a. määrus nr 80);
- Tee seisundinõuded (MTM 14.07.2015.a. määrus nr 92);
- Tee ohutuse määramise tingimused ja nõuded tee ohutuse määramisele (RT I, 02.09.2016, 1);
- EVS 613 Liiklusmärgid ja nende kasutamine;
- EVS-EN 12899 Vertikaalsed liikluskorraldusvahendid;
- Muldkeha ja dreni projekteerimise, ehitamise ja remondi juhised (MA peadirektori 05.01.2016.a. käskkiri nr 0001);
- Killustikust katendikihtide ehitamise juhend (MA peadirektori 22.11.2016.a käskkiri nr 0215);
- Elastsete teekatendite projekteerimise juhend (MA peadirektori 29.03.2017.a käskkiri nr 0088,
- Riigimaanteede ehitus- ja remonttööde vastuvõtu eeskiri (MA peadirektori 09.10.2014.a käskkiri nr 0282);
- Nõuded ajutisele liikluskorraldusele (redaktsiooni jõustumise kp: 01.01.2019).
- Riigiteede ajutise liikluskorralduse juhend.

NB! Tööde ajal töövõtja peab juhinduma kehtivatest normdokumentidest!

Projekti koosseisus antud töömahtude koondtabeli (hinnapakumuste loetelu) koostamise aluseks on Transpordiameti poolt väljatöötatud "Teetööde tehnilised kirjeldused". Teetööde tehnilise kirjelduste infosüsteem asub Transpordiameti koduleheküljel.

2. OLEVA OLUKORRA KIRJELDUS

2.1. Olemasolev situatsioon

Rinnaku II kruusakarjääri juurdepääsutee asukoht on järgmine:

- Pritsikuuri kinnistu, riigiteelt 20160 Lokuta-Kõnnu km 10,512 (vasakule).

Riigitee 2025.a. keskmine liiklussagedus mahasõidu kohal on teeregistri andmetel alljärgnev:

- riigiteel 20160 Lokuta-Kõnnu – 37 a/ööp, kiiruspiirang 90 km/h. Katte liik: 23 - makadamkate (lõigul km 6.012 – 12.905), katte ehitamise aasta – 2020.

Pritsikuuri kinnistu ristumiskoht (20160 Lokuta-Kõnnu km 10,512)

Uus mahasõit ehitatakse riigitee 20160 Lokuta-Kõnnu km 10,512 olemasoleva mahasõidu asukohale, projekteeritud riigiteega 90° nurga all. Teepeenrad on rohtunud. Ristumiskoha projektalal puuduvad olemasolevad külgkraavid ja truubid. Mullastiku kaardi andmetel (Ko, lihtlõimis v11/r21) koosneb projektala pinnas ülemises kihis koresewabast liivast tusedusega 60–80 cm, mis lasub kruusasel liivasel all-kihil. Huumushorisoni tusedus on 20–25 cm.

2.2. Olemasolevad tehnovõrgud

Pritsikuuri kinnistul paikneb olemasolev elektriõhuliin alla 1 kV (Elektrilevi OÜ), mis asub ristumiskohast ca 20 m kaugusel ida suunas ning jääb rekonstrueerimistööde mõjualast välja. Muud tehnovõrgud ristumiskoha vahetus läheduses puuduvad.

2.3. Geodeetiline mõõdistusvõrk

Juurdepääsuteede projektaladel geodeetilise mõõdistusvõrgu punkte, mis võiksid ehitusele ette jääda, ei ole.

3. PROJEKTLAHENDUS

4.1 Projekti üldandmed

Ristumiskohtade projekt koosneb seletuskirjast, joonistest, töömahuloendist ja muudest asjakohastest dokumentidest (lisad 1-3). Töömahu tabelis on toodud põhitööde mahud, mis võimaldavad hinnata tööde eeldatavat maksumust. Töövõtjal tuleb hanke maksumuse leidmisel arvestada kõigi valitud ehitustehnoloogiaga kaasnevate kuludega, et tagada ehitusprojekti kogu mahus väljaehitamiseks vajalikud vahendid. Täiendavalt tuleb töövõtjal arvestada ka lubade hankimisega seonduvate kuludega.

Kui ehitustöö käigus tekib vajadus muuta ehitusprojekti toodud tehnilisi lahendusi tuleb kooskõlastada need Transpordiametiga ja projekti Tellijaga.

4.2 Projektlahenduse tehnilised näitajad ja asendiplaaniline lahendus

Projekteeritava juurdepääsutee asukohta valik ning geomeetria lähtub Transpordiameti poolt väljastatud tehnilistest tingimustest ja mahasõidu tüüplahenduses tüüp-II toodud põhimõtetest. Tegu on olemasoleva tee lõikumiskoha rekonstrueerimisega.

Ristumiskoha täpne asukoht on määratud koordinaatidega:

- Rinnaku II kruusakarjääri juurdepääsutee - X=6509223.2936; Y=548251.5085

Tehnilise lahenduse koostamisel on arvestatud Rinnaku II kruusakarjääri juurdepääsutee ristumiskohal projektkiirusega 90 km/h. Ristumiskoht on projekteeritud riigiteega täisnurga all. Mahasõidutee on projekteeritud riigitee kaitsevööndi ulatuses riigitee katte servast asfaltbetooni kattega ning edasi kruuskattega.

Projekteerija hindas riigitee olemasoleva katendi kandevõimet, arvestades karjääri teenindamisest tulenevat lisanduvat liikluskooormust, ning jõudis järelduseni, et riigiteega ristuva väljaveotee teljest mõlemale poole 25 m ulatuses tuleb riigitee kattekonstruktsiooni tugevdada ja rajada asfaltkate laiusega 6 m. Uue ja olemasoleva katte liitumisel ehitatakse pealiskihiga ülekate 5 m ulatuses.

Liituva tee liiklussagedus on alla 100 sõiduki ööpäevas ning liikluskooormuse andmed puuduvad. Mahasõidu pöörderaadiused on määratud lähtuvalt kõige ebasoodsama sõiduki pöördekoridorist — sadulautorong (16,50 m). Transpordiameti juhise „Ristmike vahekauguse ja nähtavusala määramise juhend“ ning p 16 tingimuste alusel, arvestades kinnistu kõrghaljastuse eripära ja riigitee väikest liiklussagedust, on ristumiskohal kavandatud nähtavuskolmnurk liitumisnähtavusega 3×190 m.

Nõuetekohase nähtavuse tagamiseks ristumisalal on vajalik metsa, võsa ja heki likvideerimine või okste kärpimine vajalikus ulatuses (vt joonised nr 1 ja nr 4). Nähtavuskolmnurgas ei tohi paikneda nähtavust piiravaid takistusi. Projekteeritud juurdepääsutee on esitatud asendiplaani joonisel nr 1.

Kinnistu omanikuga on sõlmitud Isiklik kasutusõigus tähtajaga 14.03.2031 Marina Minerals OÜ (registrikood 11349875) kasuks mis lubab maaüksust kasutada kruusakarjäärist materjali väljaveoks. Õiguse ruumiala on nähtav maakatastri infosüsteemis piiranguala ID 475868 all. Õiguse ruumiala on nähtav maakatastri infosüsteemis 475868.

4.3 Vertikaalplaneerimine

Juurdepääsutee vertikaalgeomeetria projekteerimisel on lähtutud olemasoleva riigitee ja maapinna kõrgustest. Ristumiskoha pikikalle Rinnaku II kruusakarjääri juurdepääsuteel on 2,0%. Juurdepääsuteele on ette nähtud kahepoolse põikkaldega 2,5% asfaltbetooni kate ning 3,5% kahepoolse põikkaldega kruuskate.

Riigitee pikikalle säilib vastavalt olemasolevale olukorrale, uuendataval lõigul parandatakse pikikallet võimaluse piires. Põikkalle uuendataval lõigul on 2,0% (sarnane olemasolevaga), liitumisel olemasoleva riigitee kattega võetakse aluseks olemasolev põikkalle.

Projekteeritud vertikaallahendus on kokku viidud riigiteel oleva vertikaallahendusega. Projektkõrgused arvestavad lubatud kalletega, mis tagavad sademevee äravoolu. Vertikaalplaneerimine on esitatud asendiplaani joonisel nr 1 ning piki- ja tüüpristlõige joonisel nr 2.

4.4 Mulle

Mulde kihid ehitatakse karjäärast veetavast materjalist. Kõik karjäärast juurdeveetavad pinnased peavad olema drenivate omadustega s.t. nende filtratsioonimoodul standardse Proctor-teimi'ga saavutatava maksimaalse tiheduse juures on kruusalusel vähemalt 1m/ööp. Muldkeha pealispind profileeritakse vastavalt vertikaallahendusele.

Liivpinnasest drenikihi elastsusmoodul, mõõdetuna teel LOADMAN- või INSPECTOR-tüüpi seadmega, peab olema vähemalt 65 MPa. Elastsusmoodul tihendatud aluse pinnal peab olema sõiduteel ≥ 170 MPa. Elastsusmoodul tihendatud kruusatee pinnal, määratuna LOADMAN- või INSPECTOR-tüüpi seadmega ristlõike kolmes punktis, peab olema ≥ 120 MPa.

Pärast mullatööde teostamist on ette nähtud mulde nõlvade planeerimine – ristumiskoha pöörderaadiuste ulatuses nõlvuseks on 1:2 ja edasi on 1:1,5.

4.5 Katend

Riigitee 2-kihiline A/B kate (joonisel helekollase tooniga)

- Tihe asfaltbetoon AC 16 surf h=4cm
- Poorne asfaltbetoon AC 20 base h=5cm
- Killustikalus kiilumismeetodil fr 32/63 h=20cm
- Geotekstiil NGS4
- Ol.ol. alus

Riigitee ühekihiline A/B (üle)kate (joonisel helesinise tooniga)

- Tihe asfaltbetoon AC 16 surf h=4cm
- Ol.ol. alus

Juurdepääsutee A/B kate (joonisel helekollase tooniga)

- Tihe asfaltbetoon AC 16 surf h=4cm
- Poorne asfaltbetoon AC 20 base h=5cm
- Killustikalus kiilumismeetodil fr 32/63 h=20cm
- Geotekstiil NGS4
- Dreenkiht (dreenivus minimaalselt 1m/ööp) h=min20cm
- Ol.ol. aluspinnas – liivpinnas

Juurdepääsutee kruuskate (joonisel helepruuni tooniga)

- Purustatud kruus (fr 0/32 segu nr 6) h=12cm
- Kruusalus (dreenivus minimaalselt 1m/ööp) h=min20cm
- Geotekstiil NGS4
- Täitepinnas (dreenivus minimaalselt 0,5m/ööp) h=min30cm (vajadusel)
- Ol.ol. aluspinnas – liivpinnas

Haljastus

Murukülv (klass II)
Kasvumuld

4.6 Liikluskorraldus ja liiklusemärgid

Ajutise liikluskorralduse ehitusobjektidel korraldab töövõtja vastavalt tema poolt valitud teostavate tööde etappidele. Ehitusaegse liikluskorralduse projekti koostab või tellib ehitaja enne tööde alustamist. Selle koostajal tuleb ajutise liikluskorralduse projektis arvestada tegelike liiklustingimustega. Ajutine liikluskorralduse projekt tuleb esitada kooskõlastamiseks Transpordiametile. Ehitusaegsel liikluse korraldamisel lähtuda järgmistest juhenditest: „Nõuded ajutisele liikluskorraldusele“ (redaktsiooni jõustumise kp: 01.01.2019) ja „Riigiteede ajutise liikluskorralduse juhend“ (MA 2018-009).

Mahasõidule paigaldatakse liiklusemärgid vastavalt standardile EVS 613 "Liiklusemärgid ja nende kasutamine". Liiklusemärgid paigaldatakse vastavalt käesolevas projekti asendiplaani joonisele (joonis nr 1). Kogu lõigule projekteeritud sõidutee liiklust korraldavate uute liiklusemärkide suurusgrupp on II. Liiklusemärkidel kasutada sõiduteel II klassi valgustpeegeldavat kilet. Liiklusemärk LM222 „Peatu ja anna teed“ peab olema valmistatud vähemalt 1,85 mm paksusest alumiiniumplekist. Liiklusemärk paigaldada tsingitud postidel koos vundamendiga (Tuulerõhk – WL4 (EVS-EN 12899-1 tabel 8, lumekoormus sahkamisest – DSL1-DSL3)).

Paigaldatavad märgikomplektid peavad olema CE-märgistatud vastavalt EVS-EN 12899-1.

Teekattemärgistus (katte servad) tuleb teostada kuuma valuplastikuga. Teekattemärgistus tuleb teostada vastavalt koostatud projektile.

4.7 Truubid ja kraavid

Olemasolevad ja projekteeritud kraavid ning truubid puuduvad.

4.8 Tehnovõrgud

Rinnaku II kruusakarjääri ristumiskohtade vahetus läheduses olemasolevad tehnovõrgud puuduvad.

Käesoleva projekti raames töid tehnovõrkudega ettenähtud ei ole.

NB! Kaevetööde teostamiseks tehnovõrkude kaitsevööndis tuleb sellest eelnevalt teavitada tehnotrassi valdajat. Tööd olemasoleva liinirajatiste kaitsetsoonis võib teostada ainult võrguvaldaja kirjaliku tööloa alusel.

4. TÖÖDE TEOSTAMINE

Tööde teostamisel tuleb juhendada järgmistest kehtivatest normidest: Tee projekteerimise normid (RT I, 22.11.2023, 9. Vastu võetud 17.11.2023 nr 71), EVS 901 „Tee-ehitus“ ja „Tee ehitamise kvaliteedi nõuded“ (MTM 03.08.2015.a. määrus nr 101, muudetud MTM 06.04.2016.a. määrusega nr 31) toodud nõuetest ning teistest kehtivatest normdokumentidest. Projektiga määratud remondiks vajalike tööde mahud on esitatud „Hinnapakumuste loetelus“, mille koostamise aluseks on Transpordiameti poolt väljatöötatud „Teetööde tehnilised kirjeldused“ (MA peadirektori 06.12.2016.a. käskkiri nr 0234). Kõik projektis esitatud mahud on profiilsed.

Enne ehitustööde algust on töövõtja kohustatud teavitama ja vajadusel kohale kutsuma tehnovõrkude valdaja esindaja. Samuti on töövõtja kohustatud enne tööde algust teavitama kõiki teisi asjast huvitatud osapooli, keda käesolev projekt puudutab (nt. maaomanikud, tööde teostamisel nendele kuuluval maaüksusel või sellega vahetult piirneval alal). Ehitaja peab arvestama kooskõlastustes esitatud tingimustega.

Juurdepääsuteede ehituse peab teostama riigimaanteed sulgemata.

Kõik tööd peab töövõtja teostama vastavuses heade ehitustavade ja tegema seda viisil, mis ei kahjusta ümbritsevat sotsiaal- ja looduskeskkonda. Kasutada võib ainult materjale ja tooteid, milliste vastavus on tõestatud Teetööde tehnilises kirjelduses kirjeldatud protseduuridega. Ehitustehnoloogia ja kvaliteet peab vastama Teetööde tehnilisele kirjeldusele ja asjakohastele normidele ning juhenditele, mis on jõus ehitusperioodil. Materjali filtratsioonimoodul määrata vastavalt EVS-EN 901-20 meetodile.

Ehituse töövõtja vastutab ehitusperioodil keskkonnakaitse eest ehitusplatsil ja sellega vahetult piirnevail aladel vastavalt Eesti Vabariigis kehtivatele seadustele ja nõuetele. Ohtlikud jäätmed tuleb koguda muudest jäätmetest eraldi ning üle anda ohtlike jäätmete käsitlemise litsentsi omavatele ettevõtetele. Ehitusjäätmete käsitlemise eest vastutab jäätmete valdaja.

NB! Ehitustöödega rikutud maa-ala (sh teede katendid, teepeenrad, muldkeha, veeviimariid vm) taastamine või korrastamine on töövõtja kohustus ning tema enda kulul.

5. HOOLDUSJUHEND

Hooldustööde käigus ei tohi kahjustada rajatud katendit, rajatisi, kindlustatud teepeenraid, liikluskorraldusvahendeid jne. Tööde tegemisel lähtutakse heast tavast ning eriolukordades mõistlikest lahendustest. Probleemide korral, mis ohustavad teed ning rajatisi kasutavaid liiklejaid, on tee haldaja poolt vajalik võtta koheselt kasutusele meetmed avariiohu vältimiseks ning kahjustuste arenemise tõkestamiseks. Kui tegemist on garantiiperioodil esineva ning garantiijuhtumiks liigituva olukorraga tuleb sellest koheselt teavitada ka Töövõtjat, teistel juhtudel lahendab tee haldaja situatsiooni vastavalt kasutusjuhendile, heale tavale ning ette nähtud tehnilistele lahendustele.

Kõik läbiviidavad hooldustööd, kahjustuste avastamine ja nende parandamise viisid peavad olema hoolduskohustuse täitja poolt kuupäevaliselt dokumenteeritud.

Aastaringne hooldus seisneb peamiselt tee puhastamises prahist ning teemaa hooldamisest.

Üldised seisundinõuded on:

- 1) tee ja tee koosseisus olevate rajatiste paigutamiseks määratud maa peab olema puhastatud;
- 2) teel liiklust ohustavad esemed peavad olema eemaldatud;
- 3) teelt ja tee kaitsevööndist peavad olema kõrvaldatud loata paigaldatud liiklusmärgid ja liiklusvälised teabevahendid;
- 4) tee nõlvadel ei või olla erosiooni ega uhtumisi, mis ohustavad nõlva stabiilsust;
- 5) sõiduteelt peab olema tagatud vee äravool;
- 6) liiklusmärgid peavad olema puhtad, loetavad ja reflekteeruvad 30 m kauguselt, 95% märgi pinnast peab olema vigastusteta.

Talihoolduse nõuded kehtivad talviste teeolude (lumi, jäide, tuisk jne) korral ning seisnevad lume ja libeduse tõrjes. Sõiduteed on suuremas osas puhastatavad mehhanismidega. Talvisel ajal sõiduteedel võib lumetõrjet teostada nii kummiteraga kui metallist kuluvteraga sahkadega. Kummitera kasutamine on soovituslik lõrtsi ja sulalumesegu eemaldamise korral. Alla -5°C temperatuuridel on soovituslik metallist kuluvtera kasutamine. Lume paigaldamine teepeenardele ja nõlvadele on lubatud, kuid tuleb tagada vete äravool. Lume äraveol või teisaldamisel haljasalale täpsustada kinnistu omanikuga lume paigutamise kohad.

Kevadised hooldustööd: liikluskorraldusvahendite korrastus, rajatiste puhastamine jm, samuti talihoolduse käigus libedusetõrjeks kasutatud puistematerjali jääkide äravedu kattelt ja mujalt maalt.

Haljastuse hooldus

Muru niita 5...10 cm kõrguselt. Põuaperioodil kasta 1 kord nädalas normiga 20...25 l/m². Pärast kastmist peab muld olema 10 cm sügavuselt niiske.

Seletuskirja koostas: Aleksandr Afanasjev

15.05.2026.a.

